

NÚMERO 17 | MARÇ 23

INNOV*and*

DESTACATS

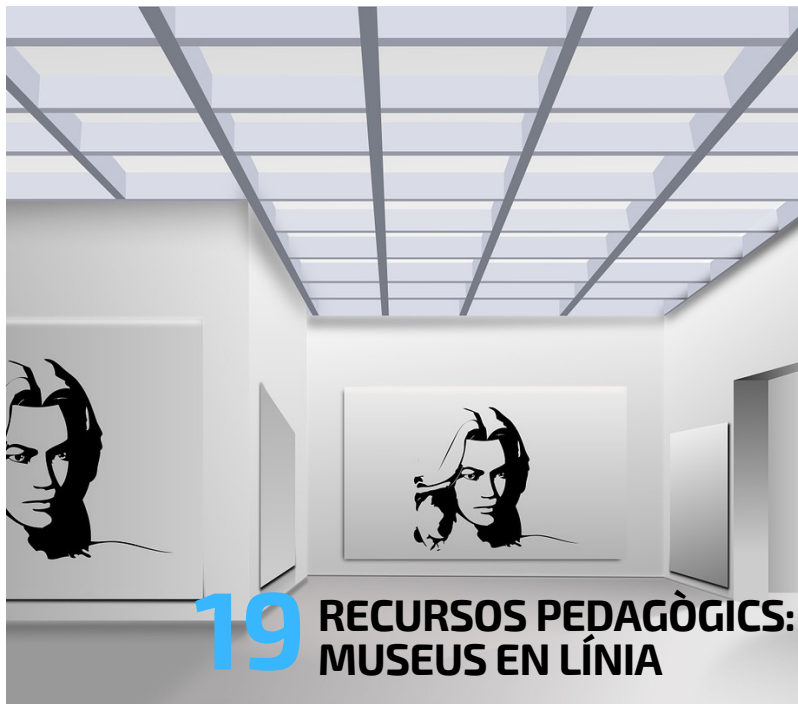
La Lliga de debat

L'hort i el jardí escolar

El rol dels errors en l'aprenentatge oral de la llengua francesa

Anna Serra Dolcet: "Hem de ser tolerants amb els errors"

SUMARI

19 RECURSOS PEDAGÒGICS: MUSEUS EN LÍNIA

27 RECOMANEM

Llibres, pel·lícules
i material interessant

30 AGENDA

Actes i esdeveniments
educatius propers

03 EDITORIAL

04 LA LLIGA DE DEBAT

Iñaki Rubio

Competició de dialèctica i oratòria en què participen equips de tots els territoris de parla catalana.

08 L'HORT I EL JARDÍ ESCOLAR

Fito Tugues i Esteve Bardolet

Coneixem com es treballa el projecte educatiu integrador d'hort i jardí escolar a l'Escola Andorrana de Segona Ensenyança d'Encamp.

12 EL ROL DELS ERRORS EN L'APRENTATGE ORAL DE LA LLENGUA FRANCESA

Presentació Tor

Com treure profit dels errors reiterats en l'aprenentatge de la llengua francesa.

23 ENTREVISTA

ANNA SERRA DOLCET

Professional en la Gestió Emocional

29 NOVETATS AL CDR

30 PROPER NÚMERO *INNOVand*

33 ÚLTIMA

✉ revistainnovand@govern.ad

🌐 <https://www.educacio.ad/revista-innovand>

EDITORIAL

Per Iñaki Rubio

El diàleg i el debat han estat considerats des de l'antiguitat un mecanisme per al coneixement. El mètode socràtic –anomenat així precisament per Sòcrates, una de les figures més rellevants de la filosofia clàssica– consisteix en una confrontació d'idees entre dos o més individus i que ha de permetre aprofundir en el coneixement de qualsevol qüestió plantejada. No és casualitat, ni un aspecte menor, que Plató –el deixeble més avantatjat de Sòcrates– escrivís bona part de la seva obra en forma de diàleg. Si en la Grècia antiga el diàleg, la discussió, la confrontació d'idees i el debat eren considerats mètodes adequats per a l'aprenentatge i el coneixement, avui sembla més necessari que mai preparar el nostre alumnat en aquestes habilitats: en la societat hiperconnectada dels nostres dies, la sorollosa velocitat en què es generen i circulen missatges per múltiples canals pot ser tan alta, que es produeixi una paralizzadora sensació de confusió i perplexitat. Per això, abordar a l'aula el diàleg, la discussió i el debat contribueix a combatre la viralitat de les xarxes socials, afavoreix la capacitat d'escolta activa, l'assertivitat, el sentit crític, la comprensió de l'altre, l'habilitat per discrepar sense crispar i fa entendre als alumnes la riquesa de la diversitat d'opinions.

Aquests són alguns dels elements que han sorgit a la formació que s'ha ofert enguany, per primer cop, sobre “Moderació de debats a l'aula i tècniques per fomentar la participació de l'alumnat” impartit per Fani Grande escriptora, comunicadora i especialista en estratègies comunicatives.

També són alguns dels aspectes que es retroben a “Lliga de Debat de Secundària i Batxillerat”, competició d'oratòria i dialèctica que a Andorra organitza el Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior i al qual dediquem un article en aquest número.

Altres continguts que hi trobareu són el projecte d'hort i jardí escolar a l'Escola Andorrana de Segona Ensenyança d'Encamp, una entrevista a Anna Serra que ens parla sobre com gestionar l'esgotament en els docents, i la recerca duta a terme per la Dra. Presentació Tor sobre el rol dels errors en l'aprenentatge oral del francès entre els alumnes d'Andorra.

Els recursos pedagògics estan dedicats als museus que es poden visitar en línia i esperem que també us interessin les novetats al CDR, les recomanacions i l'agenda dels mesos vinents.

LLIGA DE DEBAT: LA UNIVERSITAT DELS ORADORS DEL FUTUR

Text: Tècnics de l'Àrea de Formació, Recursos Pedagògics i Innovació Fotografies: AFRPI i Universitat d'Andorra

La Lliga de Debat de Secundària i Batxillerat de la xarxa Vives d'Universitats és una competició de dialèctica i oratòria en què participen equips de tots els territoris de parla catalana. A la fase local d'Andorra, organitzada pel Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior amb la col·laboració de la Universitat d'Andorra, s'enfronten els equips de batxillerat de tots els centres del país i el guanyador representa el Principat a la fase final, on s'enfronten els millors equips.

La sala d'actes del Centre de Formació d'Aixovall és plena. A les butaques s'hi apleguen grups d'alumnes de batxillerat, els professors i professores que els acompanyen, els equips directius dels seus centres i altres autoritats educatives. Els jutges entren a la sala i seuen a la taula que presideix l'escenari. A l'instant les converses del públic s'extingeixen: tothom sap que estan a punt de començar. Als laterals de l'escenari hi ha les taules dels equips que s'enfronten en aquesta hora de la tarda. A l'esquerra, on hi ha un cartell que diu "A favor" s'hi instal·len els nois i noies que representen el Lycée Comte de Foix. A la banda oposada, els alumnes del Col·legi Sant Ermengol han de defensar la posició "En contra". Tothom calla. Es percep el nerviosisme contingut a la sala. És un dels últims debats i pot determinar el resultat final de la classificació. Quan el cap de jutges obre el debat, la primera oradora s'aixeca i s'atansa al faristol. En el moment en què comença a parlar, s'engega el compte enrere del cronòmetre.

Segons el reglament, la noia disposa de cinc minuts per defensar per què cal regular les xarxes socials per combatre la desinformació, que és el tema d'aquest any sobre el qual han de versar tots els debats. Quan acaba la seva intervenció, el públic aplaudeix però de seguida torna el silenci per escoltar la tesi contrària.

A les primeres intervencions, els alumnes de cada equip han demostrat una gran capacitat oratòria, han exposat de manera clara la tesi sobre la posició defensada i han detallat les seves línies argumentals. A la part central, el debat s'anima: són intervencions de quatre minuts en què els alumnes poden interpel·lar els oradors de l'equip contrari per intentar desmuntar els seus arguments i portar la discussió cap al seu terreny. Les refutacions poden arribar a ser intenses però sempre respectuoses i formulades amb educació. Al final, cada equip té un torn de tres minuts per exposar les seves conclusions.

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

Quan el cap de jutges dona per acabat el debat, s'allibera la tensió acumulada, i els nois i noies s'aixequen i es troben al mig de l'escenari per saludar esportivament els contrincants mentre els jutges es retiren per deliberar i valorar qui ha guanyat el debat.

Aquesta és la mecànica de cada debat que, d'acord amb el temps estipulat de les intervencions, dura més de mitja hora. La deliberació dels jutges també requereix una bona estona, després de la qual el cap de jutges ha de fer el retorn als capitans dels equips. Això comporta que la competició s'allargui dos dies durant els quals cada equip ha de debatre contra tots els altres. Així doncs, és un torneig de tots contra tots.

Els emparellaments, l'horari i la posició que han de defensar, es decideixen uns dies abans mitjançant un sorteig, de manera que tothom pot preparar l'estratègia a seguir a cada debat.

Una de les particularitats de la Lliga i que constitueix un dels seus aspectes més interessants, és que cada equip ha de fer, com a mínim, un debat defensant la posició "A favor" i un "En contra".

Això implica que han de preparar l'argumentari adequat per a cada cas, cosa que és complexa però que els ajuda a entendre que hi ha multiplicitat de punts de vista i serveix per preparar els contra arguments per als debats.

El tema dels debats el decideix la Xarxa Vives, d'acord amb els organitzadors de totes les fases locals i és el mateix a la fase final.

Es busca un tema d'actualitat, polèmic, proper als alumnes i que alhora pugui ser abordat des de múltiples punts de vista.

Enguany, el tema escollit ha estat: "Cal regular les xarxes socials per combatre la desinformació?" És un tema ampli i interessant, no només per als joves.

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

Cada equip està format per un mínim de tres i un màxim de cinc alumnes, respectant la diversitat de gènere. El capità és el docent que els ha ajudat a preparar-se, qui els acompanya a la competició, qui representa l'equip en els sortejos i és la veu de l'equip per parlar amb l'organització i el cap de jutges, si és necessari. La feina del capità-docent sovint passa desapercebuda però és una tasca complexa: ha de motivar i engrescar els alumnes, la dedicació dels quals es fa fora d'hores i és complementària a la resta de tasques acadèmiques. Els mesos previs al torneig, el docent ha d'animar el grup d'alumnes, organitzar-los, guiar la recerca d'informació, ajudar-los en aspectes retòrics i treballar la dicció, la posada en escena i l'eloqüència. Durant la competició, ha de fer que l'equip estigui concentrat i sàpiga mantenir els ànims quan no s'aconsegueixen els resultats esperats. Una altra tasca discreta però força complexa és la feina de l'equip de jutges, que ha de valorar els debats. Valorar un debat no és fàcil, perquè justament la contraposició d'idees es fa des d'un punt de vista personal i hi ha una subjectivitat inherent que cal saber posar de costat per poder sospesar objectivament el treball de cada equip. Per poder fer això, l'equip de jutges, compost per tres jutges i un cap de jutges, té en compte la defensa de la tesi, la riquesa, pertinença i varietat dels arguments, la coherència entre idees, la qualitat del discurs i els aspectes formals i de posada en escena. La dificultat és jutjar els debats per a la competició sense perdre de vista la dimensió educativa de

l'activitat, aspecte que pren rellevància en el moment de fer el retorn als equips i que permet millorar als alumnes. Aquest és un dels elements més ben valorats per tots els participants de la Lliga de Debat: la millora que en molt poc temps fan els alumnes a partir dels retorns després de l'enfrontament amb els contrincants. Els alumnes guanyen en motivació, seguretat i flexibilitat en el debat, entre altres.

El desenvolupament de competències transversals i comunicatives, el treball en equip i el treball de recerca són alguns dels aspectes pedagògics més interessants de la Lliga, més enllà dels valors implícits dels debats: la capacitat d'escoltar i entendre punts de vista diferents, per rebatre'ls i aprendre'n, dialogar des del respecte i expressar-se amb precisió i convicció. A més, en el cas de la Fase Local d'Andorra, la competició fa participar conjuntament els equips dels diversos sistemes educatius del país, cosa que afavoreix la diversitat de maneres de preparar els debats i això contribueix a un enriquiment recíproc entre els equips rivals.

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

Durant la lliga, els alumnes de l'Escola Andorrana de Batxillerat, el Colegio Español María Moliner, el Col·legi Sant Ermengol, el Lycée Comte de Foix i l'Agora Andorra International School competeixen però també comparteixen estones de pausa, tot comentant, després dels debats, els punts forts i les idees que els han agradat. Després de dos dies de compartir l'experiència del torneig, es crea un espai de convivència molt engrescador.

L'últim dia, després del debat final, tothom es retroba a la sala d'actes quan els jutges tornen de la deliberació. El nerviosisme, proper a l'excitació, s'escampa per la sala i tothom calla quan es diu el nom de l'alumne que rep la menció de millor orador o oradora. Tothom l'aplaudeix quan surt a l'escenari per rebre el diploma acreditatiu. La mateixa expectació s'ensenyoreix de la sala quan s'anuncia el nom de l'equip subcampió i finalment el del guanyador de la fase local, que representarà Andorra a la fase final.

Al moment final, quan ja està tot resolt i les emocions s'escampen per la sala, les abraçades i els somriures són els protagonistes de les fotos de grup. Hi ha un aiguabarreig d'emocions: l'alegria i la satisfacció, la consciència d'haver passat uns dies excepcionals, i alhora l'enyorança anticipada pel fet que la Lliga ja s'ha acabat, just ara quan els alumnes han après més, estan més engrescats i han fet amistat entre ells.

L'HORT I EL JARDÍ ESCOLAR

Text i Fotografies: Fito Tugues i Esteve Bardolet (Professors de l'Escola Andorrana de Segona Ensenyança d'Encamp)

Il·lustracions: Jordi Casamajor (Tècnic pedagògic del Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior)

Amb el programa Escola Verda, molts centres del país han desenvolupat horts escolars i s'ha creat un grup d'escoles verdes que s'organitzen per compartir experiències, dificultats i solucions per als seus horts.

En aquest article coneixem com es treballa el projecte educatiu integrador d'hort i jardí escolar a l'Escola Andorrana de Segona Ensenyança d'Encamp, on participen docents i alumnes de la comissió Escola Verda, l'Aula de Progrés i del Projecte Integrador grupal, essent els alumnes els veritables protagonistes de la iniciativa.

Durant el curs escolar 2021-2022 es van recuperar l'hort i el jardí de l'escola en el marc de tres projectes conjunts: la comissió d'Escola Verda, els alumnes de l'Aula de progrés i un projecte integrador grupal d'alumnes de tercer.

Aquests espais ja havien estat utilitzats anteriorment pels alumnes del projecte d'Aula oberta i del Programa socioeducatiu, però aquesta vegada s'ha intentat donar un caire més integrador, conjugant diferents necessitats de l'escola.

El fet d'haver rebut el Premi d'Iniciatives Sostenibles 2022, en la categoria d'escoles, pel sistema d'emmagatzematge d'aigua que s'ha projectat per regar, dona notorietat per creure en aquesta proposta.

L'hort fa aproximadament 100 m², dels quals n'hi ha plantats uns 60 m², segons l'època de l'any, amb hortalisses (tomàquets, pebrots

albergínies, patates, mongetes, cols, pastanagues, julivert, carabassons, carabasses, enciams, cebes o remolatxes), arbres fruiters (pereres, pomeres, cirerers, pruneres o presseguers) i fruites del bosc (maduixes, groselles o gerds). A més, és contigu a un jardí, d'uns 50 m², amb rosers i gaverneres, plantes de flor de temporada, plantes aromàtiques, pins, un xiprer i un avellaner.

Tot i la varietat de plantes, l'hort no té per objectiu fer una producció per donar servei als 550 usuaris de la cuina escolar, i per això els fruits que se n'obtenen es reparteixen entre els que en tenen cura. El que sí que té per objectiu és la seva utilització pedagògica per part dels tres projectes esmentats anteriorment i també en una de les unitats de tecnologia de primer que treballa l'alimentació de temporada i proximitat.

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

Cada reg que es fa consumeix aproximadament 200 litres, que és una quantitat gens negligible.

El projecte premiat soluciona, doncs, un doble problema: reduir el consum aprofitant les aigües pluvials i reduir la dependència de l'aigua corrent, ja que el centre no està obert sempre que cal regar, especialment a l'estiu.

Consisteix en un conjunt de bidons connectats. Cada bidó té una aixeta d'entrada i sortida i estan connectats entre ells amb un lleuger pendent.

Aquests bidons —ara són 9 i sumen una capacitat total de 230 litres, però el sistema és modular i escalable— s'ompliran, quan el sistema estigui llest, amb aigua procedent d'un dipòsit d'aigües pluvials que disposa l'escola

sota del camp de futbol i que es va projectar per regar la vegetació del mur de contenció de la part posterior.

De fet, aprofitem un dels sistemes de reciclatge i d'estalvi energètic i de recursos de l'escola, que també disposa, a banda d'aquest aprofitament de l'aigua pluvial, d'una caldera de pèl·lets per a calefacció o el reaprofitament de les aigües grises per als vàters.

Aquesta iniciativa treballa, doncs, les 3R: la reducció (del consum d'aigua d'aixeta), la reutilització (de l'aigua de pluja) i el reciclatge.

Una de les particularitats més destacables d'aquest projecte és el fet de situar l'escola en xarxa amb el poble, ja que s'obre a col·laborar amb un ventall de possibilitats.

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

Des del Comú d'Encamp, que proporciona el compost per adobar la terra, recull les restes vegetals que es produeixen i va cedir els bidons reciclats de mel que s'han utilitzat en el sistema de reg, als voluntaris del poble que han explicat als alumnes les tècniques d'horticultura i jardineria per tenir cura de l'espai.

I no podem deixar d'esmentar la implicació del claustre en el període de vacances escolars d'estiu, que és quan més cura necessita l'hort i el jardí.

A més a més, el projecte té previst expandir-se amb la posada en marxa d'una estació meteorològica que actualment està en desús, un hivernacle per poder allargar el període de producció o la construcció d'una caseta per guardar les eines.

Així mateix, i fora d'aquest espai, però també relacionat amb el projecte, s'intentarà recuperar la producció de mel amb les arnes que al seu moment ja van estar en funcionament en uns prats propers a l'escola. L'hort i el jardí de l'escola obren un horitzó de possibilitats pedagògiques per treballar fora de l'aula aspectes relacionats amb diferents àrees.

Presentem alguns exemples:

- Permet observar sobre el terreny i, per tant, tenir un aprenentatge més significatiu, les fruites i hortalisses de temporada, tema que es treballa a la darrera unitat de tecnologia amb els alumnes de primer curs de primer cicle.
- Ajuda a treballar el concepte "d'aprenentatge-servei", doncs la feina de cada grup que participa en el projecte és aprofitada pels altres grups i per tota l'escola. Ajuda als alumnes a entendre que aquella tasca no només la fan per a ells, dins dels seu projecte concret, sinó que contribueixen a mantenir un espai de l'escola que aprofiten altres companys i companyes.

EXPERIÈNCIES EDUCATIVES

- Ofereix a alumnes que no són tan acadèmics la possibilitat de realitzar projectes més procedimentals que els ajuden a orientar el seu futur professional.
- Dins del projecte Escola Verda, manté i optimitza els recursos que té l'escola amb paràmetres de sostenibilitat ambiental: els espais verds del centre escolar creen un entorn més agradable i amable.
- Per als alumnes de l'Aula de Progrés representa un repte haver de tenir cura d'un espai que els necessita. Poder fer el seguiment de tot el procés els ajuda a entendre conceptes que a l'aula poden ser més feixucs.

Finalment, i en el marc per reduir el malbaratament alimentari que es pot produir al menjador de l'escola, es vol aprofitar les restes de matèria orgànica per produir compost (amb l'ajuda d'un compostador que va cedir el Comú

d'Encamp) que s'intentarà posar en funcionament durant la primavera.

Tot un conjunt d'iniciatives per promoure la sensibilitat mediambiental i la cooperació dels alumnes del centre escolar.

EL ROL DELS ERRORS EN LA MILLORA DE L'EXPRESSIÓ ORAL EN LLENGUA FRANCESA

Text: Presentació Tor Porta (Cap d'Estudis de l'Escola Andorrana de Maternal i Primera ensenyança d'Escaldes-Engordany) - Il·lustracions: Jordi Casamajor (Tècnic Pedagògic del Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior)

El vincle entre Andorra i la llengua francesa sempre ha estat estret, ja sigui per les relacions ancestrals que mantenen Andorra i França, per la presència d'aquesta llengua en l'educació dels nostres infants o per la població francòfona que resideix al país, entre altres. No per això, la llengua francesa és omnipresent en la societat, ni és llengua coneguda de tots.

La presència de dos sistemes educatius que tenen la llengua francesa com a llengua vehicular (escola francesa i escola andorrana) permet no tant contrastar les eficiències lingüístiques dels alumnes sinó també els errors que aquests cometem. Aquest és l'objectiu del present article. Cal abans fer un aclariment sobre el terme "error": aquí cal concebre'l com un indicador de la situació en la que es troba un alumne en el seu recorregut de l'aprenentatge, o per reprendre les paraules que Pit Corder ja feia anar l'any 1967: una manifestació natural de l'aprenentatge.

En un context on els alumnes segueixin una escolaritat en llengua francesa, en situació immersiva, què observem en les seves errades en l'expressió oral? Per què cometem aquestes errades? Hi ha una diferència flagrant en el nombre d'errors? Són de la mateixa tipologia?

El plantejament lingüístic del sistema educatiu andorrà i del francès és determinant pel que fa la reducció dels errors? Com a docent, com puc aprofitar d'aquests errors per millorar els meus inputs i garantir un ensenyament adaptat i significatiu per a l'alumnat d'Andorra?

Per tal de trobar respostes a totes aquestes interrogacions, he utilitzat un corpus reunit durant el curs 2014-2015 en el si de les escoles de primera ensenyança francesa i andorrana d'Escaldes, concretament amb els alumnes i mestres de CM2 i de 5è de les escoles respectives.

Les metodologies en la recollida de dades han estat diverses: entrevistes als mestres, qüestionaris als gairebé 90 alumnes i observació directa d'una activitat d'expressió oral, no preparada: descripció i anàlisi d'un cartell publicitari (la mateixa per ambdues escoles).

1- El plantejament lingüístic en els dos sistemes educatius

Abans d'entrar a l'anàlisi dels errors, és important explicar breument la dicotomia existent en l'ensenyament-aprenentatge de la llengua, quan aquesta és considerada com a estrangera. Els lingüistes canadencs Cummins i Swain donen a conèixer als anys 80 (vigent avui dia encara) els dos models d'ensenyament-aprenentatge de les llengües: el model SUP- Separated Underlying Proficiency- i el CUP – Common Underlying Proficiency. El model SUP concep el plurilingüisme com la suma de diferents monolingüismes, les llengües s'ensenyen i s'aprenen de manera hermètica i independent, quan n'ensenyem una fem com si l'altra no existís. En canvi, el model CUP percep el plurilingüisme com una unitat, per tant, les llengües s'ensenyen i s'aprenen establint relacions entre elles.

Com a escola monolingüe que és, l'escola francesa segueix un plantejament SUP: els mestres apliquen els programes del Ministère de l'Éducation Nationale i han de dur a terme les seves pràctiques com si la llengua francesa fos la llengua primera dels aprenents. L'ensenyament de la totalitat de les disciplines es vehicula en aquesta llengua. Tot i així, els mestres de les dues classes en que he dut a terme la investigació, m'expliquen en una entrevista que freqüentment, veuen la necessitat d'aturar l'activitat i d'establir amb els alumnes contrastos entre la llengua francesa i llur L1, per evitar sobretot que les errades d'interferències d'altres llengües es fossilitzin. També comenten fer ús d'aquest recurs per assegurar-se de la comprensió d'expressions idiomàtiques trobades en les lectures. Així doncs, malgrat el plantejament monolingüe, el grau de rigidesa dels

dels docents en quant a la relació interlingüística és més flexible que el plantejat habitualment pel model SUP.

Pel que fa l'escola andorrana, el plantejament és un altre: ja no ens trobem en situació d'escolarització monolingüe sinó plurilingüe; les llengües d'ensenyament en totes les disciplines són el català i el francès, a parts iguals i segons indica la llei de Grammont (una llengua-un docent). Ens apropem del model CUP: el nou programa de primera ensenyança de l'Escola Andorrana, de 2021, s'hi alinea; les activitats de contrast de llengües són freqüents i tenen com a finalitat pedagògica l'aprenentatge lingüístic però també l'aprendre a aprendre: integrar estratègies que permetin a l'estudiant, en un futur, anar aprenent nous coneixements de manera autònoma, autonomia que és justament un element puntal als ulls del Consell d'Europa.

2- El rol de la llengua materna (LM) en l'aprenentatge de la llengua estrangera (LE)

Diversos estudis han demostrat que quan hom aprèn una llengua estrangera, els nous coneixements es construeixen a partir dels coneixements de la llengua materna. És doncs convenient tenir un bon domini d'aquesta: quanta més riquesa tinguem en LM, més possibilitats tenim d'aprendre qualitativament la nova llengua. (Moore, 2001 : 72).

"S'ACONSELLA
DONCS LES
FAMÍLIES
CONSERVAR LA
LLENGUA
MATERNA PER
INTERACTUAR
AMB ELS FILLS"

El concepte de llengua materna pel que fa la població escolar al nostre país mereix reflexió: en la major part de les famílies d'immigrants que tenen com a llengua primera una llengua rara/poc freqüent, com pot ser el tagaloc, els pares canvien de llengua en les interaccions amb els seus fills; en tots els casos el tagaloc és substituït pel castellà i l'anglès.

El canvi de llengua, concretament el canvi al castellà, s'explica per la voluntat d'ajudar l'infant a integrar-se al país d'acollida.

Malgrat que el castellà no sigui la llengua nacional, és una llengua que permet relacionar-se i integrar-se al país, sense oblidar que és considerada

lingua franca (llengua que fan servir dos interlocutors de llengües diferents). Malgrat la bona intenció dels pares, la llengua que transmeten als fills comporta sovint errades de tot tipus, i els fills estan construint un repertori lingüístic de base en L1 incorrecte. Per tant, a l'hora d'aprendre una llengua nova, el fonament sobre el que construiran el nou coneixement no serà sòlid i resultarà difícil arribar a un aprenentatge de qualitat. Aquesta mateixa casuística es produeix amb les famílies que tenen una llengua socialment considerada de poc prestigi, com pot ser la llengua portuguesa. S'aconsella doncs les famílies, conservar la llengua materna per interactuar amb els fills: no només s'assegura la transmissió d'una llengua gramaticalment rica, sinó també el bagatge cultural, idiomàtic i comportamental (aquell bagatge invisible) que hi va associat.

3- El perfil lingüístic dels alumnes i la presència de la llengua francesa en els contextos extraescolars.

Segons Porquier i Py (2004: 19) per aconseguir apropiat-se de la llengua d'una manera ideal, cal que aquesta s'aprengui en un context natural/familiar i en un context normatiu / escolar / prestigiós.

El context andorrà és poc afavoridor en aquest aspecte ja que la llengua francesa és molt poc present en l'entorn extraescolar de l'alumne: les oportunitat de poder exercitar de manera espontània i natural són molt escasses i l'aprenentatge d'aquesta llengua és concebut com poc funcional per part dels alumnes.

Segons les respostes dels alumnes als qüestionaris, tant a l'escola francesa com

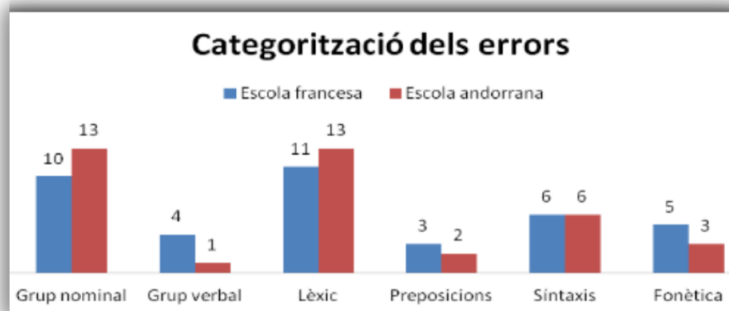
INNOVACIÓ

andorrana, no hi ha cap alumne que tingui la llengua francesa com a llengua materna, de la mateixa manera, no és una llengua que utilitzin per interaccionar amb els amics. Es detecta un clar predomini de la llengua catalana, castellana i portuguesa en ambdues escoles. Durant les estones de pati, els alumnes interaccionen en una llengua altra que la francesa, el mateix passa a l'hora de realitzar un treball en equip, on la llengua d'ús és el castellà o el català, malgrat que el plantejament de l'activitat i els materials siguin en francès.

Els alumnes no tenen cap vincle afectiu amb la llengua francesa, no l'utilitzen en el sí familiar ni en les relacions amistoses, per tant l'ús que en fan es limita al context escolar. Aquesta casuística dificulta l'apropiació de la llengua, ja que segons les dades recollides, l'aprenentatge d'aquesta té lloc exclusivament a través de l'escola. Es troba doncs a faltar la vessant de l'ús de la llengua en situacions reals i naturals; vessant necessària per garantir una apropiació ideal de la llengua.

4- Estudi de cas: els errors en l'expressió oral dels alumnes enquestats (descripció i anàlisi d'un cartell publicitari).

En el gràfic següent consten els errors classificats per categories.

Veiem que els resultats són força similars per part d'ambdós grups d'alumnes, tant a nivell de categoria d'errada com de freqüència. El grup nominal i el lèxic són les categories on hi ha més errades, seguides de la sintaxi i la fonètica.

El grup verbal mereix reflexió: com és que els alumnes de l'escola francesa han comès més errades que els de l'escola andorrana? Els alumnes de l'escola francesa tenen un major domini en l'ús del grup verbal: han utilitzat temps verbals compostos i verbs en present força precisos encara que d'ús freqüent, en canvi els alumnes de l'escola andorrana han utilitzat el present i la major part de les vegades, verbs generals que es poden utilitzar en diferents situacions. Així doncs, els alumnes que han comès l'error s'han arriscat, i és molt positiu per a l'aprenentatge.

Després de l'anàlisi exhaustiu de les errades en l'activitat oral, es detecta que aquestes són de dues mateixes tipologies: En primer lloc, hi tenim les errades d'interferència d'altres llengües: els alumnes que es troben davant el desconeixement lingüístic, adopten l'estratègia d'utilitzar els seus coneixements en la L1 o una altra llengua que domini més (acostume a ser manlleus) i continua el seu discurs, de manera a no bloquejar-se i garantir la continuïtat de la conversa. Per altra banda, tenim les errades d'hipercorrecció: aquesta tipologia d'errades es produeix quan un alumne està en una fase avançada de la consolidació de la fórmula correcta, "corregeix" allò que està bé, i com que encara no té integrat el coneixement, comet un error.

INNOVACIÓ

En els requadres següents, he concentrat aquelles errades més recurrents i representatives comeses per als alumnes durant l'exercici.

Aquelles que apareixen en les caselles grises, coincideixen amb els errors que els mestres han enumerat com a reiterades, en tots els cursos, durant l'entrevista:

Malgrat tenir un plantejament lingüístic diferent, els alumnes de les dues escoles cometten errades similars. De fet, ens trobem amb errades recurrents en el nostre alumnat, que es retroben d'un any per l'altre: tant les errades d'interferències com d'hipercorrecció s'expliquen pel fet de que la llengua francesa és una llengua estrangera per als aprenents, per aprendre-la els alumnes parteixen dels seus coneixements de la L1.

	Errors d'interferència d'altres llengües	Explicació de l'error
Grup nominal	Il y a robe pour des personnes. <u>Fórmula correcta:</u> Il y a des vêtements pour des personnes.	Omissió del determinant davant el nom, com en L1.
Grup verbal	Je m'a fait une idée. <u>Fórmula correcta:</u> Je me suis fait une idée	Construcció del perfet de l'indicatiu (<i>passé composé</i>) amb l'auxiliar "avoir" en lloc de "être", per influència de la L1.
	Il y a pas de différence. <u>Fórmula correcta:</u> Il n'y a pas de différence.	Omissió de la negació que precedeix el verb en la frase negativa. És una errada tolerada a l'oral.
Preposicions	(L'affiche est adressée) à les gens qui fument. <u>Fórmula correcta:</u> (L'affiche est adressée) aux gens qui fument.	Calc de la L1: Omissió de la contracció entre la preposició "à" i l'article "les": à + les = aux
Lèxic	Il y a robe pour des personnes. <u>Fórmula correcta:</u> Il y a des vêtements pour des personnes.	Confusió entre la paraula "robe" i "vêtement". L'alumne cau a la trampa dels "faux-amis": paraules fonèticament força semblants en L1 i LE però que tenen un sentit diferent.
	« l'houm » (la fumée)	Manlleu parcial al castellà de la paraula "humo".
	«quelquier» (quiconque)	Marca transcòdica: Manlleu a la L1 de la paraula desconeguda "quiconque", l'alumne hi adapta la sonoritat francesa de la vibrant palatal final [R].
Sintaxi	Iniciar la frase per «Que »	Utilització del "que" expletiu o causal, a l'inici de la frase, tolerat en L1, al contrari del francès.
Fonètica	«Cinq minutes» pronunciat [sin minutə] «Fume» pronunciat [fumə]	El so [y] és inexistent en la L1 de l'alumne, el pronuncia [u], tal com ho fa en la L1.

	Errors d'hipercorrecció	Explicació de l'error
Grup nominal	Quand la maman il...elle ne comprend pas <u>Fórmula correcta:</u> Quand la maman ne comprend pas.	L'alumne afegeix el pronom masculí i es corregeix, afegint el pronom femení per acordar-lo amb el nom. Es detecta una evolució en l'aprenentatge però es manté dins l'error.
Fonètica	« Touristes » pronunciat [tyristə]	El so [u] és pronunciat [y] per hipercorrecció: La pronunciació del so està en vies d'adquisició, tot i així, hi ha consciència per part de l'alumne que aquest so representa una dificultat a superar tot i que ja el sàpigui pronunciar.

5- Proposta pedagògica: Com a docent com puc treure profit d'aquest errors reiterats?

Partir de l'errada que cometen els alumnes per avançar en l'aprenentatge és significatiu per als alumnes i acaba portant els seus fruits. Tot i així, cal fer-ho de manera a implicar els alumnes i fer-los reflexionar. Com que la metalingüística engloba tots els aspectes de la llengua, es pot doncs aprofitar per treballar els errors d'interferències persistents en els nostres alumnes, a partir justament del contrast entre les llengües.

Per qualsevol de les errades recollides més amunt, els punts que el mestre ha de desplegar per assegurar una bona reflexió lingüística (o metalingüística) són : 1- Detecció de l'error: fer prendre consciència de quina és l'errada; 2- Reflexionar sobre per què s'ha comès aquesta errada, per què els alumnes d'Andorra acostumen a produir-lo (aquí entrariem en l'exercici de contrast de llengües: la llengua a la font de l'errada i la llengua meta); 3- Arribar a la fórmula correcta; 4- Reflexionar sobre la finalitat de l'exercici: sempre cal acabar l'activitat entenent per què l'hem feta (finalitat pedagògica) i en què ens ha estat útil.

Si el docent adopta aquest exercici com un exercici sistemàtic, els alumnes no només aprenen llengua de manera reflexiva i contrastiva; també aprenen a aprendre, és a dir que guanyen autonomia perquè des de l'escola han estat aprenent estratègies que els ajuda a reflexionar i a adquirir nous coneixements, ja sigui lingüístics o d'altres dominis.

Conclusió

Malgrat el fet que les dues escoles enquestades tinguin un plantejament diferent, hem estat veient que comparteixen diversos elements: similituds en el perfil lingüístic de l'alumnat, en les estratègies aplicades pels mestres i similituds en les errades comeses per ells en l'expressió oral. Les errades són de la mateixa tipologia i es classifiquen en dues categories: 1)els errors d'interferència de la L1 (o barbarisme); 2) els errors d'hipercorrecció.

**"ELS ALUMNES
NO NOMÉS
APRENEN
LLENGUA DE
MANERA
REFLEXIVA I
CONTRASTIVA;
TAMBÉ APRENEN
A APRENDRE"**

Es tracta d'errors que són característics dels alumnes d'Andorra, i que segons ens indiquen els docents, es reproduïxen cada any. Es deuen al fet que la llengua francesa (llengua estrangera/meta), es construeix a partir dels coneixements de la L1. Aquesta mateixa és extrapolable a qualsevol llengua que hom aprengui. D'altra banda, el context plural de la nostra societat en la que diferents llengües conviuen i estan en contacte, també són portadores d'aquestes errades.

INNOVACIÓ

Finalment, les errades són testimonis de la situació de l'aprenentatge en la que es troba cada alumne i poden ser un indicador per al docent; tenen el rol d'indicar els coneixements que ja estan adquirits per l'aprenent i aquells que encara no, així doncs, les errades indiquen quin ha de ser el punt de partida de l'ensenyament i de l'aprenentatge i implica als seus dos actors: l'alumne i el docent.

Vist que malgrat tenir un enfocament diferent de les llengües, les errades dels alumnes en expressió oral són cada any les mateixes, és interessant treballar-hi a partir d'activitats metalingüístiques combinades amb activitats de contrast de llengües:

això permet fer prendre consciència als alumnes (i també als docents) del per què els alumnes d'Andorra cometem de manera reiterada els mateixos errors, parlar-ne i reflexionar-hi per tal d'arribar a consolidar la llengua meta de la millor manera possible. No només permet adquirir coneixements lingüístics que el propi alumne ha raonat i construït, sinó que també permet consolidar estratègies per aprendre a aprendre de manera autònoma.

Bibliografia:

- Moore, Danièle. « Une didactique de l'alternance pour mieux apprendre ». *Études de linguistique appliquée*, 121 (2001): 71-78.

-Porquier, Rémy, Py Bernard. *Apprentissage d'une langue étrangère : contextes et discours* Paris : Didier, (2004) 2016, coll. « CRÉDIF Essais ».

MUSEUS EN LÍNIA

L'any 2020, en el moment que va esclatar la pandèmia mundial, els museus i sales d'exposicions van veure la necessitat de continuar oferint les seves col·leccions més prestigioses a tothom, tenint en compte que era impossible viatjar, desplaçar-se, agrupar-se en llocs públics o privats.

Els museus es van apropar a nosaltres oferint-nos visites virtuals.

Aquest mes de març del 2023 hem deixat la pandèmia enrere però continuem podent gaudir de visites virtuals als museus més prestigiosos del món.

Us oferim un ventall d'exposicions que podreu visitar amb els/les vostres alumnes per apropar-los a l'art i a la seva història sense haver de desplaçar-vos.

➔ MUSEU DE L'ELECTRICITAT

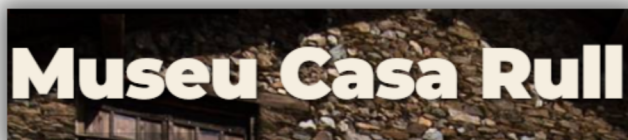
Museu de l'electricitat d'Andorra. La seva finalitat és apropar a tots els seus visitants la història de l'electricitat a Andorra i els canvis que va aportar al país.

➔ MUSEU FÀBRICA REIG

Museu únicament virtual que a conèixer una època en què el conreu i la fabricació de tabac van ser fonamentals en la vida de la gent i dels pobles d'Andorra.

➔ MUSEU CASA RULL

La Casa Rull permet descobrir com vivia una nissaga de pagesos benestants fins a principis del segle XX i en quina mesura la casa era l'element de la societat andorrana.

➔ MUSEU CASA D'ARENY PLANDOLIT

La Casa d'Areny-Plandolit és un dels museus més emblemàtics del país. Els diferents espais de la casa reflecteixen les diferències amb la resta de la societat andorrana.

RECURSOS PEDAGÒGICS

➔ MUSÉE DU LOUVRE PARIS

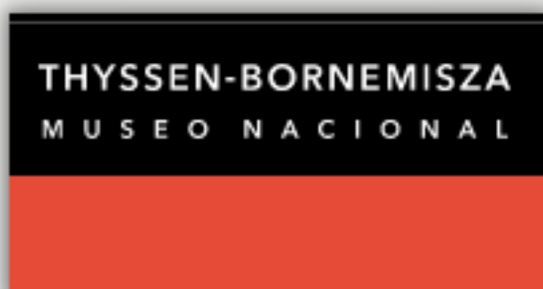
Pénétrez dans les salles du musée, contemplez les façades du palais et admirez la vue ! Le Louvre vous invite à une visite virtuelle.

➔ MUSEO DEL PRADO MADRID

La inteligencia artificial que proporciona este sitio web te ofrecerá una enorme colección estructurada según una línea de tiempo específica.

➔ THYSSEN-BORNEMISZA MADRID

Visitas online para grupos escolares. Dentro de las vistas online se puede elegir entre diferentes propuestas temáticas y diferentes recorridos por la colección permanente.

➔ TEATRE MUSEU DALÍ FIGUERES

La Fundació Dalí ofereix una visita virtual en 3D del Teatre-Museu de Dalí. La visualització permet una visita totalment interactiva de l'edifici que el propi Dalí va concebre com una obra d'art en sí mateixa.

RECURSOS PEDAGÒGICS

➔ BRITISH MUSEUM LONDON

Connect your class to the British Museum for a free live interactive workshop. Through live activities, interactive quizzes and thought-provoking questions your class will enhance their knowledge and understanding of the past.

➔ MUSEU DE L'HERMITATGE SANT PETERSBURG

Visita virtual d'una de les majors pinacoteques i museus d'antiguitats del món. La seva col·lecció està formada per més de 3 milions de peces. La pinacoteca és considerada com una de les més completes del món.

➔ RIJKSMUSEUM AMSTERDAM

Visita virtual dell Rijksmuseum d'Amsterdam acompanyat d'un joc interactiu que permet una visita més atractiva per als/a les alumnes.

➔ MUSEU ARQUEOLÒGIC ATENES

Visita virtual del Museu Nacional Arqueològic, el més gran de Grècia i un dels més importants del món en matèria d'arqueologia.

RECURSOS PEDAGÒGICS

➔ MUSEI VATICANI

Visita virtual dels museus d'art sacre de la Ciutat del Vaticà que guarden la immensa col·lecció d'art que han anat reunint els diferents papes al llarg del temps des del Segle XVI.

➔ GALLERIA DEGLI UFFIZI FIRENZE

Visita virtual d'un important museu d'art situat al centre històric de Florència. Conté una gran col·lecció de pintures i escultures, des de l'antiguitat fins al període barroc tardà.

➔ MOMA NEW YORK

We're bringing our galleries to you. We're taking you inside our exhibitions, highlighting favorite artworks from the collection.

➔ THE MET 360° PROJECT NEW YORK

This award-winning series of six short videos invites viewers around the world to virtually visit The Met's art and architecture in a fresh, immersive way.

ANNA SERRA DOLCET

"HEM DE SER MÉS TOLERANTS AMB ELS ERRORS"

Per Iñaki Rubio

Fotografies: Joanna Noguera i Pixabay

Psicopedagoga, terapeuta i mestra, també ha estat directora de l'Escola Waldorf La Font de Vic. Ofereix formació basada en la consciència educativa adreçada a professionals de l'educació, la salut i les famílies i, a banda de teràpia, s'ha especialitzat en l'acompanyament en la gestió emocional d'equips per generar un creixement positiu a partir de la descoberta dels valors compartits i la recuperació de la motivació.

Amb Àgape, el Centre de formació i psicologia a Barcelona, va participar al cicle de conferències pedagògiques que va tenir lloc a Andorra el passat juliol amb una conferència sobre la gestió de l'esgotament en el docent.

Es parla sovint del professor cremat i no tant de la gestió de l'esgotament del docent. És correcte parlar del professor cremat?

Sí, és clar. És aquell docent que està saturat, que no pot més i que ja no sap què més pot fer. No li queda ni gota d'energia. És el professor que es diu a si mateix: aparentment ja faig tot el que podria i no sé com sortir d'aquest cercle o d'aquestes inèrcies en què estic posat.

Però, com canviem aquesta inèrcia per passar d'un cercle pernicios i convertir-lo en un cercle virtuos?

El punt on es troba el docent cremat és que està atrapat en la sensació que no pot fer-hi res. Hi ha subjacent, la idea que és la societat on vivim, que l'origen del meu malestar és a fora, que prové dels altres.

ENTREVISTA

I això genera la sensació d'impotència perquè els altres no els puc canviar, no puc canviar els alumnes, ni les seves famílies, no puc canviar els reglaments ni les lleis, i potser sento que no puc ni parlar amb l'equip directiu. Per tant, no hi ha res a fer.

En canvi, hi ha una altra manera de veure-ho i és entendre, que sí que puc fer alguna cosa: potser no puc canviar el món de fora, però sí que puc regular la meua resposta emocional, puc gestionar com m'ho prenc i com m'ho agafo.

Dius que hi ha alguns automatismes mentals en aquest tipus de reaccions.

Doncs sí. A vegades tenim una mena de pilot automàtic, que en part ens va bé, però quan s'apodera del nostre pensament no ens deixa avançar, ens porta a unes rutines mentals que ens atrapen i que ens porten a resultats insatisfactoris, però no sabem com canviar-les perquè sempre les hem fet d'aquella manera.

La ment reactiva respon des de l'instint de supervivència.

Quan interpretem la realitat, veiem les situacions com una amenaça i la por activa les hormones de l'estrès per tal que puguem fer front al suposat perill.

Les reaccions són l'atac, la fugida o el bloqueig. Quan la ment inferior gestiona el nostre dia a dia, ens porta a percebre el món com un lloc constantment hostil i això ens desgasta.

Per això és important aturar-se, respirar i prendre consciència dels nostres pensaments.

I com ho fem?

Una és volent. Que el docent vulgui, perquè si un no vol, ja em poden dir les mil meravelles

"LA MENT REACTIVA RESPON DES DE L'INSTINT DE SUPERVIVÈNCIA"

o els mils de coneixements que si no vull canviar, no canviaré. Hem d'entendre que de vegades ja m'està bé que els altres tinguin la culpa, que la causa del malestar estigui a fora, perquè si no és així, m'he de començar a replantejar coses que ara no en tinc ganes.

Lavors, primer de tot el que cal és voluntat; i després es poden fer conferències o formacions que em portin a fer-me preguntes, a plantejar-me coses i que m'activin el motor de canvi intern.

ENTREVISTA

Com funcionen les formacions?

El que és ideal és que siguin a nivell de centre escolar. Una conferència pot ser el punt de partida, però així com una flor no fa la primavera, les formacions han de ser de llarga durada, o més curtes, però que n'hi vagin havent. Cal anar alimentant això que vols transformar perquè, si no, quedes atrapat una altra vegada amb els automatismes. Els continguts poden ser molt diversos, per exemple, a nivell comunicatiu: aquí també cal posar-hi atenció perquè la manera com parlem i com ens expliquem les coses, ens posa en una situació o en una altra.

Què passa després de les formacions?

Un cop la persona o el centre aconseguen fer el clic, es produeix una cascada de benefici que és molt real perquè llavors hi ha alguns membres dels claustres que hi connecten molt fàcilment, en

"SER AUTOEXIGENT, SI ENS PASSEM, NO ENS VA BÉ, ENS ATRAPA I ENS FA SER MASSA EXIGENTS AMB ELS ALTRES"

tenen ganes i són motors per al canvi, mentre que uns altres necessiten més temps perquè potser tenen més resistències. Però el que sí que passa és que tots senten un llenguatge comú, tots senten uns mecanismes i en van prenent consciència, que és la clau. I en el dia a dia, a tots els arriben unes eines que són vitals i que en ser compartides són molt més potents. Fins i tot la persona que no vol implicar-s'hi i que es diu 'ara mateix jo no vull canviar ni em vull qüestionar res', fins i tot aquesta persona va escoltant un determinat discurs que fa que ja no estigui sola. A més també canvia la manera com la veuen els altres. Ja no la culpen, sinó que aprenen a comprendre-la.

L'exigència i l'autoexigència ens poden anar en contra?

El problema és que ens poden dur a conductes poc flexibles i entrem en inèrcies que ens fan mal. Ser autoexigent, si ens passem, no ens va bé, ens atrapa i ens fa ser massa exigents amb els altres. Com ho podem frenar? Primer, adonar-nos de quan ens exigim massa perquè si no saps identificar-ho, no pots aturar-ho. Després, parar un moment, afluixar i dir-se 'no passa res si això no està perfecte, o si l'altre no ho veu perfecte'.

No hem de dependre tant de l'aprovació dels de fora, perquè aquesta dopamina externa no la podem controlar. En canvi, ens podem dir 'jo ho he fet el millor que he pogut' i després hem de desenvolupar eines per saber com encarar-ho, com enfocar-ho si al final no surt com voldria.

ENTREVISTA

No sembla fàcil...

Potser no ho és, però és perillós pensar que és el context qui no ens ho posa fàcil, perquè aleshores tornem a caure en els automatismes de pensar que la causa és externa.

En canvi, ens podem preguntar: i jo què puc fer? Doncs començar per ser més tolerants amb els errors, amb els dels altres i els propis. Per això hem de reconsiderar la noció d'error.

Un error és una oportunitat d'aprenentatge. Si això serveix per a la classe de llengua o la de matemàtiques, també ha de servir per a les respostes emocionals. Si una reacció emocional no ha estat adequada, hi ha un espai per aprendre a regular-la i això ens ajuda: els pensaments i les emocions determinen la nostra energia vital i sí que els podem controlar i gestionar.

"UN ERROR ÉS UNA OPORTUNITAT D'APRENTATGE. SI AIXÒ SERVEIX PER A LA CLASSE DE LLENGUA O LA DE MATEMÀTIQUES, TAMBÉ HA DE SERVIR PER A LES RESPOSTES EMOCIONALS"

LA GESTIÓ DE L'ESGOTAMENT EN EL DOCENT
6 JULIOL 2022

Adreçada al personal dels tres sistemes educatius públics d'Andorra

ANNA SERRA DOLCET

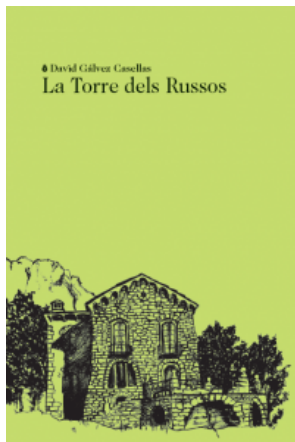
L'estrès és un estat interior de la persona que provoca malestar, nerviosisme i esgotament físic, mental i emocional. Quan això passa, baixa la capacitat per gestionar els reptes diaris que sorgeixen a l'escola i la satisfacció personal es redueix. Vull oferir-vos un espai per parar i revisar estructures mentals i emocionals que afebleixen, i fomentar-ne d'altres que us portin a ser més efectius, clars i proactius, en el dia a dia laboral.

Formadora especialitzada en consciència educativa i gestió emocional d'equips i persones. Va treballar 17 anys de mestra i va ser directora durant 4 anys d'un Centre Educatiu Waldorf, a Vic. Ha dut a terme conferències i formacions arreu de Catalunya i Espanya.

SALA D'ACTES DEL CENTRE DE FORMACIÓ PROFESSIONAL D'AIXOVALL DE LES 11 H A LES 13 H

RECOMANEM

LA TORRE DELS RUSSOS

La Torre dels Russos sorgeix de la curiositat d'explicar la raresa que significa per l'Andorra del 1916 un edifici tan singular a les Valls com la Torre dels Russos. Edificada prop d'una zona de prats i rouredes, la Torre es diu així perquè va ser encomanada al llavors joveníssim arquitecte Cèsar Martinell pel misteriós rus Nicolas Popov. Misteriós perquè fins al moment en què es va fer el llibre, poc o res se sabia d'ell del cert. Publicat per [LaBreu Edicions](#).

LA LLARGA MIGDIADA DE DÉU

França, maig de 1940. Samuel Silverstein, un transportista d'origen jueu, es troba atrapat dins de l'èxode de fugitius que les tropes nazis empenyen cap al Midi. De resultes d'un bombardeig de la Luftwaffe, Silverstein ho perd tot i comença una nova vida com a agent d'una organització clandestina que treballa per salvar infants jueus, amagant-los a les zones rurals. La feina de venedor ambulat li facilita els moviments pels pobles i masies de les valls de l'Arieja. Aviat hi descobrirà un monestir en ruïnes on sobreviuen desenes d'infants i d'adolescents, sota l'amenaça constant dels gendarmes a les ordres del govern de Vichy. Publicat per [Proa](#).

LLETRES QUE PARLEN

Una investigació que revolucionarà els orígens del català.

Viatge lingüístic pels punts clau que han marcat la creació i l'evolució del català escrit. Des d'una perspectiva interdisciplinària i un rigor científic màxim, els autors ofereixen una visió general i nova sobre els orígens de la llengua catalana i sobre els més antics testimonis escrits que s'han pogut identificar fins ara. Un recorregut on es descobrirà una nova datació de les còpies manuscrites, d'algunes de les quals s'identifiquen l'autor i l'origen, cosa fins ara mai no assajada. Publicat per [La Magrana](#).

RECOMANEM

L'ATTENTION AUX VULNÉRABILITÉS DES ÉLÈVES

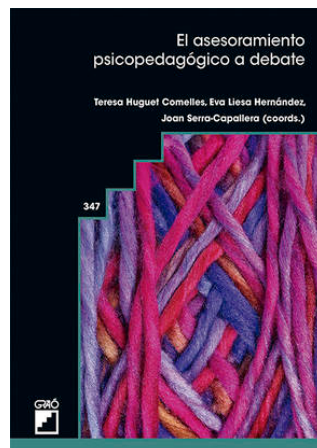
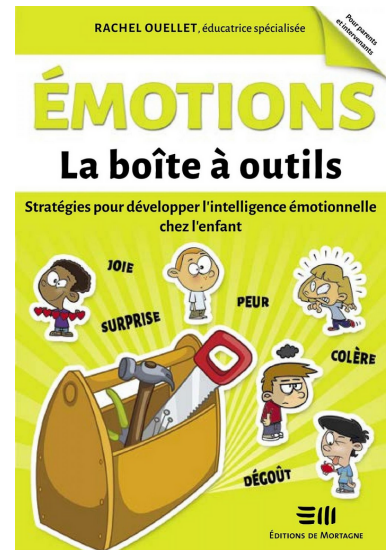
L'auteur invite à mieux comprendre l'étendue et le poids des risques auxquels chaque élève se trouve plus ou moins exposé dans sa vie personnelle et scolaire. Sur la base de nombreuses références scientifiques, il explore le sens des différents types de vulnérabilités, leurs contextes d'émergence et leurs facteurs. Il élargit le regard et la conscience vis-à-vis des blessures psychologiques vécues à l'école et leurs enjeux. Publié par Berger Levrault.

ÉMOTIONS: LA BOÎTE À OUTILS

Parmi les différentes formes d'intelligence, celle qui joue un rôle clé tout au long de notre vie est l'intelligence émotionnelle. Elle influence nos prises de décisions, nos interactions sociales et même notre aptitude au bonheur ! Il est donc important d'apprendre à exprimer nos émotions de façon saine, et ce, dès l'enfance.

Dans ce livre, vous découvrirez :

Le rôle des émotions, les défis émotionnels liés à l'anxiété, la colère, la tristesse et le stress, l'influence des pensées et des perceptions sur les réactions de l'enfant... Publié par Éditions de Mortagne.

EL ASESORAMIENTO PSICOPEDAGÓGICO A DEBATE

El libro presenta una serie de retos entre los que destaca la necesidad de repensar y adaptar la orientación y el asesoramiento psicopedagógico a las nuevas realidades personales, educativas y sociales; la concreción de un modelo de intervención realmente colaborativo y coparticipado que favorezca compartir responsabilidades y objetivos desde las dinámicas de centro y de zona educativa; el papel de asesores y orientadores en los procesos de innovación y mejora de prácticas educativas claramente inclusivas; y la formación inicial y continua centrada en cómo resolver situaciones problemáticas a través del diálogo asesor. Publicado por Graó.

NOVETATS AL CDR

La meva primera guia
feminista

Ana Polo
La Galera, 2022.
ISBN 978-84-246-7165-5

A punt 5 curs de català C1 :
llibre de l'alumne

Albert Vilagrasa
Publicacions de l'Abadia
de Montserrat, 2022.
ISBN 978-84-9191-226-2

Contes de la natura en 5
minuts

Gabby Dawnay
La Galera, 2022.
ISBN 978-84-246-7297-3

Els pòstits del senyor
Nohisoc

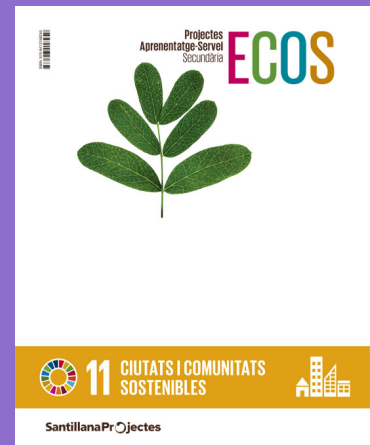
Tina Vallès
La Galera, 2021.
ISBN 978-84-246-6956-0

Les femmes de sciences :
vues par une ado

Natacha Quentin
Poulpe Fictions, 2022.
ISBN 978-2-37742-149-7

Ciutats i comunitats
sostenibles : ECOS Projectes
Aprentatge-Servei

Grup Promotor Santillana,
2022.
ISBN 978-84-13-15825-9

AGENDA

18 MAIG 2023

**2n Concurs de
Curtmetratges sobre
assetjament escolar**

Entrega de Premis

**Sala d'actes
Comú d'Escaldes-
Engordany**

18h

31 MAIG 2023

**Jornada sobre
Foment de la lectura**

**Amb Màrius Serra
i Laia Aguilar**

**Centre de Congressos
d'Andorra la Vella**

15h

3 MARÇ A 13 MAIG

***Personae*
Retrospectiva
de l'obra de
Sam Bosque**

Exposició temporal

Centre d'Art d'Escaldes

<https://www.e-e.ad>

FINS AL 30 SETEMBRE 23

***La dona i la bicicleta*
Homenatge a les
pioneres sobre dues
rodes**

Exposició temporal

Bici Lab Andorra

<https://www.bicilabandorra.com/>

FINS AL 07 GENER 24

***KHRÔMA*
L'univers emocional del
color**

Exposició temporal

Museu Carmen Thyssen

<https://museucarmenthyssenandorra.ad/>

PROPER NÚMERO

LES SUPERHÉROS DE LA MER

Els alumnes de CM2B de l'Escola élémentaire francesa d'Escaldes porten a terme un projecte de ciències sobre una vida, sovint microscòpica, que ignorem.

RECURSOS PEDAGÒGICS: CREACIÓ LITERÀRIA EN LÍNIA

Eines digitals de desenvolupament de l'expressió escrita per aprendre els fonaments de la creació literària, el desenvolupament de la creativitat i estimular la imaginació dels nostres alumnes.

ENTREVISTA A FANI GRANDE

Parlem amb Fani Grande, escriptora, guionista valenciana i formadora en estratègies de comunicació eficaç i creativa.

BANDERES D'IGUALTAT DE GÈNERE ALS PATIS DE LES ESCOLES

Les banderes de la igualtat de gènere onegen als patis de les escoles.

CHAT GPT: VERITABLEMENT ÚTIL COM A EINA EDUCATIVA?

La intel·ligència artificial ha arribat per transformar l'aula. En paraules del propi Chatbot, pot esdevenir una ajuda sense arribar a desenvolupar un rol rellevant.

Si voleu presentar propostes, suggeriments o col·laboracions per als propers números, feu-nos-ho saber com abans, millor. Data límit per al proper número: **15 de maig del 2023**

A stylized map of Catalonia is centered in the image, overlaid with a glowing blue network of lines and nodes. The text 'Col·labora amb nosaltres' is written in a white, cursive font across the map.

Col·labora amb nosaltres

Si voleu presentar propostes, suggeriments o col·laboracions per als propers números, feu-nos-ho saber com abans, millor.

Data límit per al proper número:
15 de maig del 2023

ÚLTIMA

EDITA

Àrea de Formació, Recursos
Pedagògics i Innovació (AFRPI)
Edifici Les columnes
ANDORRA LA VELLA AD500
Telèfon: 741 260
A/e: revistainnovand@govern.ad

COL·LABORADORS

Fito Tugues Ramonet (Escola Andorrana de 2a
ensenyança d'Encamp)
Esteve Bardolet Santacreu (Escola Andorrana
de 2a ensenyança d'Encamp)
Presentació Tor Porta (Escola Andorrana
d'Escaldes)

CONSELL DE REDACCIÓ

Marcel·la Armengol
Jordi Casamajor
Carme Garcia
Ainhoa Guevara
Alan Manchado
Helena Marsal
Iñaki Rubio

Dipòsit legal: AND.48-2021

© 2023, AFRPI

© Fotos:

Fito Tugues Ramonet (Escola Andorrana de 2a
ensenyança d'Encamp)
Esteve Bardolet Santacreu (Escola Andorrana
de 2a ensenyança d'Encamp)
Joanna Noguera
(<https://joannanoguerafotografia.com>) i Pixabay
© Il·lustracions: Jordi Casamajor

No es permet reproduir cap contingut de la revista sense l'autorització del Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior. Els articles publicats expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Volem agrair als col·laboradors d'Innovand 17 la seva implicació perquè sense la seva contribució no hauria estat possible fer aquest número i sobretot, volem agrair-vos la complicitat i confiança a tots els lectors que heu decidit acompanyar-nos en aquesta nova etapa de la revista.

Si us interessa que tractem algun tema en concret o ens voleu fer arribar qualsevol suggeriment, no dubteu a fer-nos-ho saber.

Podeu trucar-nos al 741260 o escriure'ns un correu electrònic revistainnovand@govern.ad

Si els continguts d'aquest número us han semblat interessants, us agraiem que el compartiu amb les vostres amistats i contactes.